

Raport WCAG:

Strony Internetowe Uczelni Wyższych w Polsce

- 03 Wstęp
- 04 Kryteria oceniania stron
- 06 9 Kluczowych wniosków z badania
- 08 Czym jest dostępność i dlaczego jest ważna?
- 11 Jak osoby z niepełnosprawnościami korzystają ze stron internetowych
- 15 Czym jest WCAG?
- 18 Dostępność w polskich uczelniach publicznych
- 28 Dostępność na stronach internetowych polskich uczelni niepublicznych
- 35 Typowe błędy WCAG i ich wpływ na użytkowników
- 39 Wdrażanie dostępności: Kompleksowy proces
- 42 WCAG a możliwości AI
- 44 Wnioski

Spis treści

Wstęp

W Ambiscale podchodzimy do naszej pracy z pasją i zaangażowaniem, pomagając firmom i instytucjom zaznaczyć swoją obecność w cyfrowym świecie — świecie, do którego każdy powinien mieć równy dostęp.

Zgodnie z tą misją przeprowadziliśmy audyt stron internetowych zarówno publicznych, jak i prywatnych uniwersytetów w Polsce, aby ocenić ich dostępność.

Naszym celem było ustalenie, czy strony internetowe uczelni wyższych w Polsce są przyjazne dla osób z niepełnosprawnościami i czy instytucje publiczne spełniają wymagane prawem standardy dostępności.

Nieprzestrzeganie odpowiednich standardów dostępności WCAG nie tylko naraża instytucje edukacyjne na ryzyko prawne i kary finansowe nakładane przez Ministerstwo Cyfryzacji.

Problemy z dostępnością utrudniają lub wręcz uniemożliwiają osobom z niepełnosprawnościami korzystanie ze stron internetowych uczelni. Brak dostępności cyfrowej prowadzi do wykluczenia tych osób z dostępu do usług online, co negatywnie wpływa na ich zdolność do edukacji i komunikacji. Aby rozwiązać ten problem, uniwersytety muszą dostosować swoje strony internetowe i traktować dostępność jako priorytet, a nie opcjonalny dodatek. Zapraszamy do zapoznania się z niniejszym raportem, aby poznać wyniki i spostrzeżenia z naszej analizy.

Tadeusz Rolski

Business Development Manager w
Ambiscale

Kryteria oceniania stron

Badana grupa:

W badaniu przeanalizowano strony główne 309 uczelni wyższych w Polsce, obejmujących zarówno instytucje publiczne, jak i prywatne.

W szczególności badanie objęło 105 uczelni publicznych i 204 uczelnie prywatne.

Rodzaj badania i użyte narzędzia:

W badaniu wykorzystano testy automatyczne przy użyciu narzędzi DevTools i axe-core 4.10.0.

Testy przeprowadzono w listopadzie 2024 roku.

Ocena opierała się na WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) 2.1, który zapewnia międzynarodowe standardy udostępniania treści internetowych wszystkim, w tym osobom z niepełnosprawnościami.

Zgodnie z WCAG 2.1. docelowym poziomem zgodności stron był poziom AA. W dalszej części raportu przeczytasz o konkretnych poziomach WCAG (A, AA i AAA).

Kryteria oceniania stron

Rodzaje badanych błędów:

Raport skupiał się na identyfikacji dwóch głównych kategorii błędów: błędów krytycznych i błędów poważnych.

Błędy krytyczne to najpoważniejsze problemy, które mogą całkowicie zablokować użytkownikom z niepełnosprawnościami dostęp do kluczowych funkcji witryny lub korzystania ze strony. Mogą one uniemożliwić np. **wypełnienie formularza rekrutacyjnego, odczytanie treści strony przez czytnik ekranu czy nawigację za pomocą klawiatury**. Dla użytkowników z niepełnosprawnościami oznacza to brak możliwości wykonania podstawowych czynności, co skutecznie wyklucza ich z dostępu do zasobów edukacyjnych i administracyjnych uczelni.

Poważne błędy to znaczące problemy, które utrudniają funkcjonalność i użyteczność strony internetowej dla osób z niepełnosprawnościami, choć nie blokują całkowicie dostępu do treści lub usług. Mogą one sprawiać, że **przeglądanie strony staje się frustrujące i czasochłonne**, np. przez **słaby kontrast tekstu, brak czytelnych opisów linków czy nielogiczną kolejność nawigacji**. Choć użytkownicy z niepełnosprawnościami mogą nadal korzystać z witryny, jest to dla nich znacznie trudniejsze i mniej komfortowe, co może zniechęcać do dalszego korzystania ze strony.

9 Kluczowych wniosków z badania

1 Krytyczne błędy na stronach internetowych uczelni publicznych

Połowa (**50%**) stron internetowych uczelni publicznych zawiera krytyczne błędy dostępności, co oznacza istotne bariery dla użytkowników z niepełnosprawnościami.

2 Wyzwania dostępności na uczelniach niepublicznych

Prawie dwie trzecie (**61%**) stron internetowych uczelni niepublicznych posiada krytyczne błędy dostępności, co wskazuje, że instytucje prywatne borykają się z jeszcze większymi trudnościami w zakresie cyfrowej inkluzywności.

Poprawa dostępności jest także czynnikiem biznesowym, który może zwiększać konwersję i liczbę zapisów, ponieważ łatwiejszy dostęp do informacji zachęca kandydatów do aplikowania.

3 Niewiele stron jest wolnych od poważnych problemów z dostępnością

Tylko **6%** stron internetowych polskich uczelni było wolnych zarówno od krytycznych, jak i poważnych błędów dostępności, co podkreśla pilną potrzebę poprawy w tym obszarze.

4 Łącznie wykryto 1 017 krytycznych błędów

Na stronach głównych wszystkich uczelni zidentyfikowano **1 017** krytycznych błędów – **446** na stronach uczelni publicznych i **681** na stronach uczelni niepublicznych. To daje średnio 3 błędy krytyczne na każdą stronę.

5 Uczelnie publiczne wypadają nieco lepiej

Strony internetowe uczelni publicznych są tylko nieznacznie bardziej dostępne niż te należące do uczelni niepublicznych. Różnica nie jest jednak znacząca, co pokazuje, że w obu grupach istnieje duża przestrzeń do poprawy.

Grupa badawcza: strony główne 309 uczelni publicznych i niepublicznych w Polsce testy automatyczne; narzędzie DevTools, axe-core 4.10.0 dla WCAG 2.1., przeprowadzone w listopadzie 2024 r.

9 Kluczowych wniosków z badania

6 Rekordowa liczba błędów na jednej stronie

Najgorsza pod względem dostępności strona uczelni publicznej zawierała aż **129** krytycznych błędów – to rekordowy wynik.

7 Najlepsze i najgorsze wyniki dostępności wśród uczelni publicznych

W grupie uczelni publicznych najlepsze wyniki pod względem dostępności osiągnęły uniwersytety ekonomiczne oraz uniwersytety ogólne, które miały mniej krytycznych i poważnych błędów. Natomiast najgorsze wyniki odnotowano na stronach uczelni wychowania fizycznego, gdzie bariery dla użytkowników z niepełnosprawnościami były najbardziej widoczne.

8 Najlepsze i najgorsze wyniki dostępności wśród uczelni niepublicznych

Wśród uczelni niepublicznych najlepszą dostępnością wyróżniały się uczelnie medyczne, na których wykryto najmniej krytycznych błędów. Z kolei najgorsze wyniki odnotowano na stronach prywatnych uczelni wychowania fizycznego, które okazały się najmniej dostępne.

9 Najczęstsze błędy związane z dostępnością

Najczęstsze problemy z dostępnością na stronach uczelni publicznych to niewystarczający kontrast między tekstem a tłem, niejasne linki oraz nielogiczna kolejność elementów interaktywnych. Te błędy utrudniają czytelność, nawigację i korzystanie z treści przez osoby z niepełnosprawnościami.

Brak dostępności oznacza, że wielu użytkowników nie może swobodnie poruszać się po stronach i korzystać z kluczowych funkcji. Poprawa zgodności stron uczelni z WCAG 2.1 to niezbędny krok w zapewnieniu równego dostępu do informacji akademickich.

Czym jest dostępność i dlaczego jest ważna?

Dostępność stron internetowych to praktyka mająca na celu zapewnienie, że strony internetowe są użyteczne dla wszystkich, w tym osób z niepełnosprawnościami. Internet ma kluczowe znaczenie dla edukacji, pracy, opieki zdrowotnej, zakupów i interakcji społecznych.

Dostępne strony internetowe usuwają bariery i promują równość, umożliwiając wszystkim dostęp do treści online i efektywną interakcję. Wypełniają zobowiązania prawne i etyczne oraz zwiększają komfort użytkownika dla wszystkich odwiedzających, odzwierciedlając zaangażowanie w integrację i różnorodność.

W erze cyfrowej nie można przecenić znaczenia dostępności w edukacji. Ponieważ coraz więcej instytucji przenosi swoje zasoby online, ważne jest, aby wszyscy uczniowie, mieli równy dostęp do materiałów i platform edukacyjnych.

Projektowanie pod kątem dostępności często poprawia ogólne wrażenia użytkownika, tworząc korzyści dla wszystkich, nie tylko osób z niepełnosprawnościami. Elementy takie jak nawigacja za pomocą klawiatury i przemyślany dobór kolorów, pierwotnie przeznaczone do obsługi użytkowników o określonych potrzebach, mogą sprawić, że treści cyfrowe będą bardziej dostępne dla wszystkich. Funkcje te są również pomocne dla użytkowników w sytuacjach, takich jak hałaśliwe otoczenie, słabe oświetlenie otoczenia lub wielozadaniowość.

Jerzy Kozyra
CEO w Ambiscale

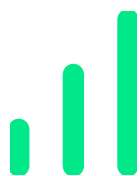
Czym jest dostępność i dlaczego jest ważna?

Dostępność odnosi się do udostępniania produktów cyfrowych, takich jak strony internetowe i zasoby online, osobom z niepełnosprawnościami, zapewniając im możliwość pełnego zaangażowania się w edukację.

Zapewnienie dostępności stron internetowych jest zasadniczo etycznym obowiązkiem instytucji edukacyjnych. Niezbędne jest usunięcie barier uniemożliwiających osobom z niepełnosprawnościami kontynuowanie edukacji i dostęp do cennych zasobów cyfrowych.

Oznacza to projektowanie i rozwijanie rozwiązań cyfrowych, takich jak strony internetowe i aplikacje internetowe, w sposób uwzględniający różnorodne potrzeby.

Dostępność sprzyja inkluzywności, umożliwiając osobom o różnych umiejętnościach pełne uczestnictwo w cyfrowym środowisku edukacyjnym.

Statystyki osób niepełnosprawnych

5,4 miliona
osób w Polsce ma
niepełnosprawność.

W roku akademickim 2023/2024 na polskich uczelniach studiowało **21 900** osób z orzeczoną niepełnosprawnością, co stanowi **1,8%** całej populacji studentów.

945% – o tyle wzrosła liczba studentów z niepełnosprawnościami w Polsce na przestrzeni ostatnich 25 lat.

55 700 uczniów szkół średnich w Polsce objętych jest edukacją specjalną, co stanowi **3,2%** wszystkich osób na tym etapie edukacji.

Jak osoby z niepełnosprawnościami korzystają ze stron internetowych

Osoby z niepełnosprawnościami korzystają z internetu przy pomocy różnych narzędzi wspomagających, które umożliwiają im efektywną nawigację po stronach internetowych.

Osoby niewidome i niedowidzące

↘ Czytniki ekranu

Osoby z wadami wzroku często korzystają z technologii asystujących, które „czytają” treść strony internetowej za pomocą dźwięku lub dotyku. Czytniki ekranu przekształcają tekst w mowę lub zapis w alfabecie Braille’a. Opisują również strukturę nagłówków, linki, przyciski oraz elementy nawigacyjne, ułatwiając użytkownikom orientację na stronie.

↘ Wysoki kontrast

Wbudowane narzędzia w przeglądarkach lub systemach operacyjnych umożliwiają osobom słabowidzącym przełączanie się na tryby wysokiego kontrastu, co poprawia widoczność tekstu i elementów interfejsu.

↘ Powiększanie ekranu

Osoby niedowidzące mogą używać rozwiązań, które umożliwiają lepsze czytanie tekstu i dostrzeganie elementów graficznych poprzez przybliżenie wybranych fragmentów ekranu. Takie rozwiązania są dostępne m.in. w przeglądarkach i systemach operacyjnych.

Jak osoby z niepełnosprawnościami korzystają ze stron internetowych

Osoby z niepełnosprawnościami ruchowymi

↘ Nawigacja za pomocą klawiatury

Wielu użytkowników korzysta wyłącznie z klawiatury do poruszania się po stronie internetowej. Skróty takie jak **Tab** i **Shift+Tab** pozwalają przemieszczać się między elementami interaktywnymi, a klawisze Enter i Spacja umożliwiają interakcję z nimi.

↘ Sterowanie ruchem ciała lub oczu

Osoby z bardzo ograniczoną mobilnością mogą korzystać z technologii umożliwiających sterowanie komputerem za pomocą ruchów ciała, np. brody, stopy, a także urządzeń Sip-and-Puff, które działają na zasadzie wdechu i wydechu. Dodatkowo technologia eye-tracking pozwala użytkownikom nawigować po stronach internetowych poprzez skupianie wzroku na określonych obszarach ekranu. Jest to szczególnie pomocne dla osób z paraliżem lub ograniczoną kontrolą mięśni.

↘ Sterowanie głosowe

Specjalne narzędzia umożliwiają wydawanie komend głosowych zamiast używania myszy lub klawiatury. Na przykład polecenia takie jak „**kliknij link**” czy „**przewiń w dół**” pozwalają na łatwiejszą interakcję z treściami internetowymi.

Jak osoby z niepełnosprawnościami korzystają ze stron internetowych

Osoby z niepełnosprawnościami poznawczymi i ruchowymi

Uproszczona nawigacja i tekst

Intuicyjny, prosty język, czytelna struktura oraz przewidywalna nawigacja ułatwiają poruszanie się po stronie i szybkie odnalezienie potrzebnych informacji.

Wsparcie w czytaniu

Istnieją narzędzia wspomagające czytanie treści, np. nakładki z unikalnymi kolorami pomagające użytkownikowi skupić wzrok na odpowiednich liniijkach tekstu.

Jak osoby z niepełnosprawnościami korzystają ze stron internetowych

Osoby niesłyszące i niedosłyszące

↘ Napisy do filmów i audiodeskrypcja

Materiały wideo na stronach internetowych powinny zawierać napisy, aby wszyscy użytkownicy mogli uzyskać dostęp do treści audio. Audiodeskrypcja, choć głównie przeznaczona dla osób niewidomych, może być również pomocna dla osób z ubytkiem słuchu.

↘ Treści w formie tekstowej

Dostęp do informacji w formacie tekstowym jest kluczowy, zwłaszcza w przypadku podcastów, webinarów czy filmów. Transkrypcje pozwalają osobom z ubytkiem słuchu zapoznać się z treściami zawartymi w plikach audio.

Czym jest WCAG?

WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) to zbiór międzynarodowych standardów opracowanych przez W3C (World Wide Web Consortium) w celu ułatwienia tworzenia dostępnych stron internetowych. Wytyczne te pomagają projektantom i programistom budować witryny bardziej przyjazne i dostępne dla wszystkich użytkowników, w tym osób z różnymi niepełnosprawnościami.

WCAG koncentruje się na czterech podstawowych zasadach, które strony internetowe powinny spełniać, aby były dostępne: **Postrzegalność**, **Funkcjonalność**, **Zrozumiałość** i **Solidność**.

Postrzegalność

Informacje i elementy interfejsu użytkownika muszą być prezentowane użytkownikom w sposób, który mogą oni postrzegać

Funkcjonalność

Elementy interfejsu użytkownika i nawigacja muszą działać

Solidność

Treść musi być na tyle solidna, aby mogła być niezawodnie interpretowana przez szeroką gamę agentów użytkownika, w tym technologie wspomagające

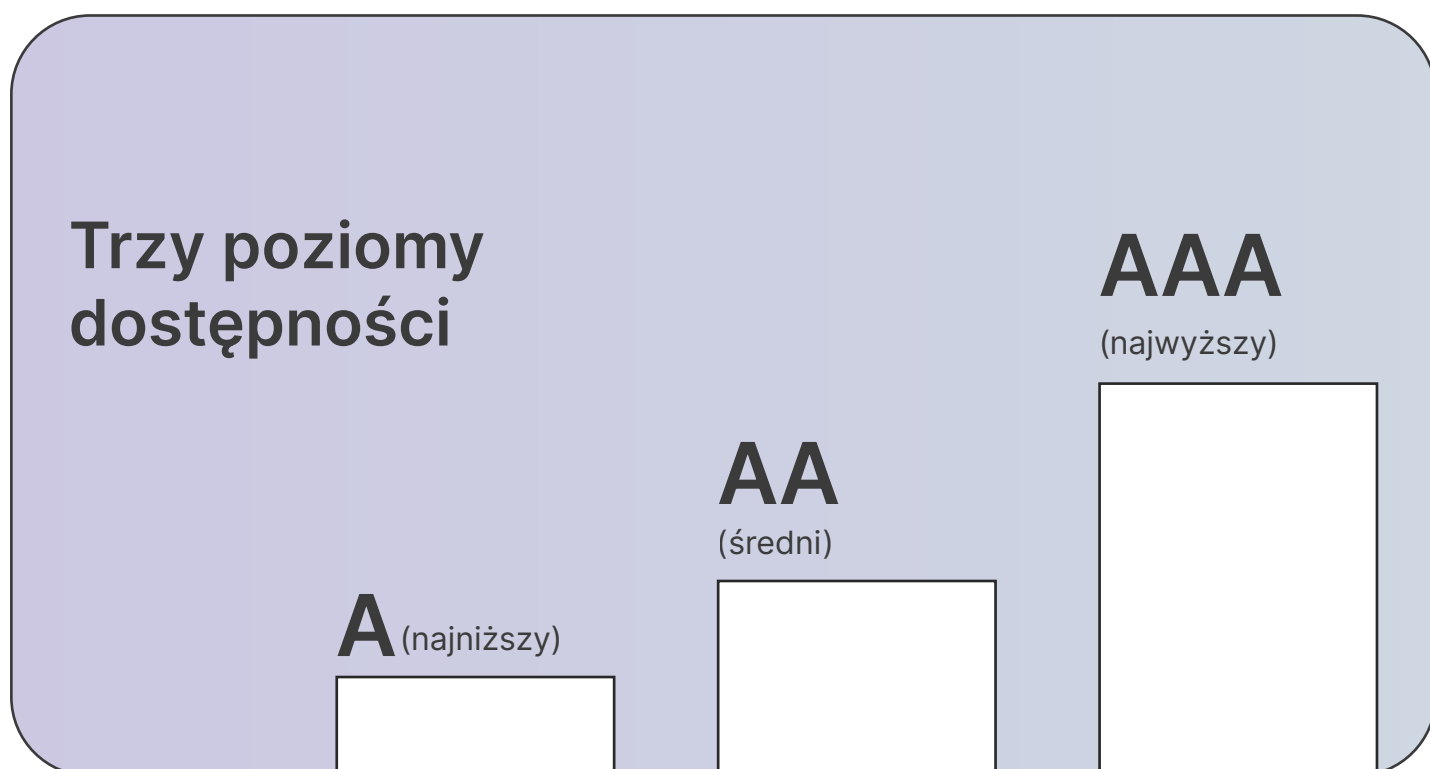
Zrozumiałość

Informacje i obsługa interfejsu użytkownika muszą być zrozumiałe

Czym jest WCAG?

WCAG definiuje trzy poziomy zgodności, które pomagają w dostosowaniu treści internetowych do standardów dostępności: **A**, **AA** i **AAA**.

Poziom A to minimalny poziom zgodności. Obejmuje podstawowe wymagania, które strona internetowa musi spełniać, aby nie stwarzać poważnych barier dla użytkowników z niepełnosprawnościami. **Przykłady wymagań:** Alternatywne opisy dla obrazów umożliwiające ich odczytanie przez czytniki ekranu, napisy do nagrań audio oraz zapewnienie, że struktura strony jest czytelna dla technologii asystujących.

Poziom AA opiera się na wymaganiach poziomu A i dodaje dodatkowe kryteria, które czynią treści internetowe bardziej dostępnymi dla szerszej grupy osób z niepełnosprawnościami. Jest to najczęściej wymagany poziom zgodności w regulacjach prawnych, ponieważ stanowi kompromis między użytecznością a praktycznym wdrożeniem. **Przykłady wymagań:** Odpowiedni kontrast tekstu do tła (co najmniej 4.5:1), możliwość powiększenia tekstu o 200% bez utraty funkcjonalności oraz unikanie używania obrazów zawierających tekst, jeśli nie jest to konieczne.

Czym jest WCAG?

Poziom AAA to najwyższy i najbardziej rygorystyczny poziom zgodności. Obejmuje bardziej zaawansowane kryteria, które znacząco poprawiają dostępność treści. Choć w Polsce nie jest on obecnie wymagany prawnie, zaleca się jego wdrażanie tam, gdzie jest to możliwe. **Przykłady wymagań:** Zwiększony kontrast tekstu do tła (co najmniej 7:1), audiodeskrypcja dla materiałów wideo oraz tłumaczenie nagrań audio na język migowy.

Pełna lista zasad i wytycznych WCAG oraz szczegółowe wymagania dla każdego poziomu dostępności są dostępne w oficjalnej dokumentacji WCAG na stronie W3C. Ten kompleksowy raport dostarcza szczegółowych informacji, które pomagają organizacjom wdrażać standardy dostępności zgodnie z potrzebami ich odbiorców oraz wymogami prawnymi.

Dostępność w polskich uczelniach publicznych

Obowiązki prawne

Od 23 września 2020 roku wszystkie strony internetowe instytucji publicznych w Polsce, w tym uczelnie publicznych, muszą spełniać standardy dostępności cyfrowej, w szczególności **WCAG 2.1 na poziomie zgodności AA**. Wymóg ten został określony w ustawie o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, uchwalonej 4 kwietnia 2019 roku.

Zgodnie z tą ustawą uczelnie publiczne są zobowiązane zapewnić, że ich treści online będą dostępne dla osób z niepełnosprawnościami, co ma na celu promowanie równego dostępu do zasobów i usług cyfrowych. Przestrzegając wytycznych WCAG 2.1 na poziomie AA, uczelnie muszą zapewnić funkcje takie jak alternatywny tekst dla obrazów, dostępność za pomocą klawiatury, możliwość dostosowywania treści oraz inne środki, które sprawiają, że ich strony internetowe są użyteczne dla szerokiego kręgu użytkowników, niezależnie od ich zdolności.

Niezastosowanie się do tych wymagań może prowadzić do konsekwencji prawnych oraz wpłynąć negatywnie na postrzeganą reputację uczelni jako instytucji otwartej i dostępnej. W związku z tym dostępność cyfrowa jest nie tylko obowiązkiem prawnym, ale także odzwierciedleniem zaangażowania uczelni w równą obsługę wszystkich członków społeczności akademickiej.

Dostępność w polskich uczelniach publicznych

Ogólne wyniki

Wyniki wskazują, że większość stron internetowych uczelni publicznych w Polsce nie jest przystosowana dla osób z niepełnosprawnościami.

Tylko na **16** stronach internetowych z 301 badanych (**15%**) testy nie wykryły poważnych błędów. **50%** stron internetowych Uczelni Publicznych zawiera błędy krytyczne dostępności.

W naszym badaniu stron internetowych uczelni publicznych znaleźliśmy **1762** błędy wykryte za pomocą narzędzi do testów automatycznych, w tym **446 błędów krytycznych** i **1316 poważnych**. Najgorsza, pod względem dostępności, strona internetowa osiągnęła 130 automatycznie wykrytych błędów (129 błędów krytycznych i 1 błąd poważny), co wskazuje na znaczące braki w zgodności z WCAG. Średnio każda strona zawiera 4,25 błędów krytycznych oraz 12,5 błędów poważnych.

To pokazuje, że **mimo wymagań prawnych obowiązujących od 2020 roku uczelnie publiczne w Polsce nadal nie zapewniają pełnej dostępności swoich stron internetowych.**

Błędy dostępności odnoszą się do elementów strony, które utrudniają funkcjonalność i użyteczność strony internetowej dla osób z niepełnosprawnościami.

Błędy krytyczne wynikają z niespełnienia wymagań poziomu zgodności A, który jest minimalnym standardem dostępności. Jeśli strona internetowa nie spełnia tych kryteriów, nie zapewnia podstawowej dostępności, co może sprawić, że niektóre funkcje będą całkowicie niedostępne dla użytkowników z niepełnosprawnościami.

Błędy poważne oznaczają niespełnienie wymagań poziomu zgodności AA, który jest powszechnie wymaganym standardem zgodności. Takie błędy nie zawsze uniemożliwiają korzystanie ze strony, ale znacząco utrudniają jej użytkowanie, ograniczając komfort i dostępność treści dla szerszej grupy odbiorców.

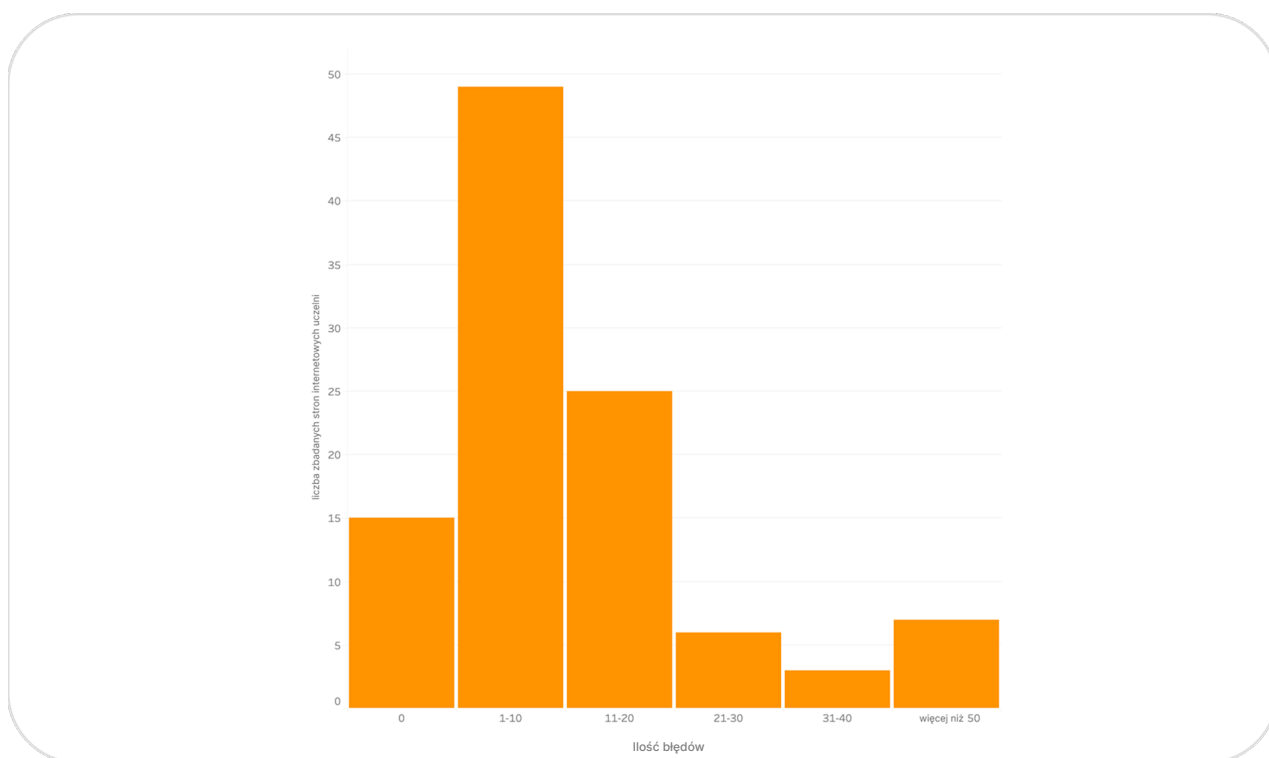

Dostępność w polskich uczelniach publicznych

Błędy poważne

Poważne błędy dostępności odnoszą się do istotnych kwestii, które utrudniają funkcjonalność i użyteczność strony internetowej dla osób z niepełnosprawnościami. Chociaż nie blokują one całkowicie dostępu do treści lub usług (jak błędy krytyczne), nadal stanowią poważne wyzwanie.

Poniższy histogram ilustruje częstotliwość występowania poważnych błędów na głównych stronach internetowych uczelni publicznych w Polsce, dając jasny obraz wyzwań związanych z dostępnością, które wciąż wymagają rozwiązania.

Histogram przedstawiający rozkład liczby zbadanych stron internetowych uczelni publicznych (oś Y) w zależności od liczby wykrytych błędów zidentyfikowanych jako poważne (oś X).

Dostępność w polskich uczelniach publicznych

Na 15 stronach głównych uczelni publicznych **nie wykryto żadnych poważnych błędów**. Najwięcej (**49**) stron internetowych znajduje się w przedziale 1-10 poważnych błędów. **25** stron internetowych posiada liczbę błędów w przedziale 11-20. **6** stron internetowych posiada liczbę błędów w przedziale 21-30. Pozostałe **7** stron posiada ponad 50 poważnych błędów.

Na stronach internetowych uczelni, takie błędy mogą utrudniać użytkownikom wykonywanie podstawowych zadań, takich jak znalezienie informacji o kursach, składanie wniosków czy dostęp do zasobów wsparcia.

Najczęstsze poważne problemy z dostępnością na stronach internetowych uczelni publicznych to niewystarczający kontrast między kolorami tła i tekstu, które nie spełniają minimalnych wymagań kontrastowych określonych w WCAG 2.1 na poziomie zgodności AA. Problem ten sprawia, że tekst i elementy interfejsu są trudne do przeczytania, szczególnie dla użytkowników z zaburzeniami wzroku lub słabym wzrokiem.

Innym powszechnym problemem jest nieczytelny lub niejasny tekst w linkach. Wiele stron uczelni zawiera linki o niejasnym brzmieniu, takie jak „kliknij tutaj” czy „więcej”, co utrudnia użytkownikom – zwłaszcza tym korzystającym z czytników ekranu – zrozumienie, dokąd dany link prowadzi. Linki powinny być opisowe i informować użytkownika o celu przekierowania, np. „Zobacz plan zajęć dla kierunku Informatyka” zamiast „kliknij tutaj”.

Dodatkowo na wielu stronach nie ma wprowadzonego alternatywnego tekstu dla obrazów, co uniemożliwia czytnikom ekranu przekazanie celu lub treści elementów wizualnych użytkownikom niewidomym.

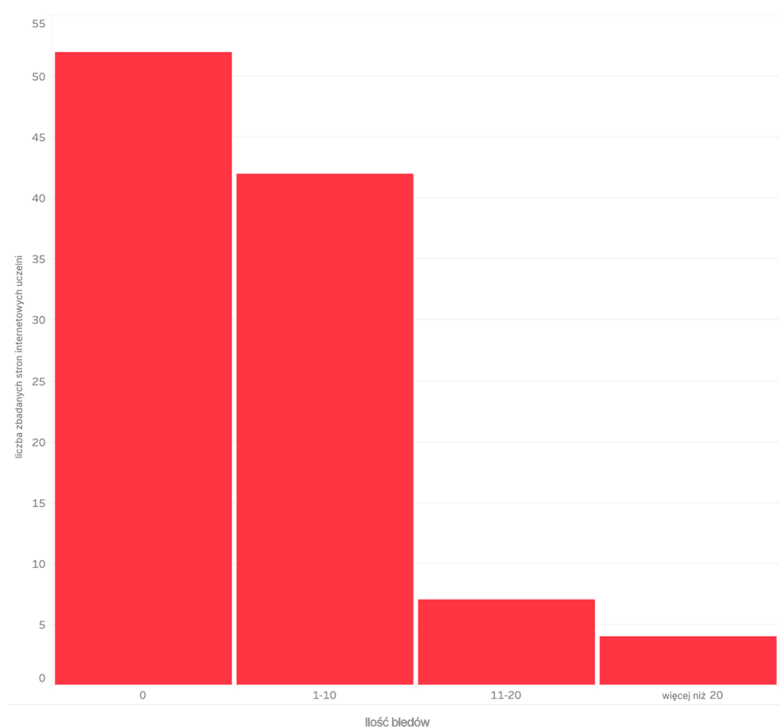
Problemy te podkreślają konieczność wprowadzenia lepszych praktyk projektowych, które zapewnią dostępność i użyteczność dla wszystkich użytkowników.

Dostępność w polskich uczelniach publicznych

Błędy krytyczne

Błędy krytyczne to najpoważniejsze problemy, które uniemożliwiają użytkownikom z niepełnosprawnościami dostęp do kluczowych funkcji strony internetowej lub jej używanie.

Dane obok ukazują powszechność krytycznych błędów wykrytych za pomocą testów automatycznych na stronach internetowych uczelni publicznych w Polsce. Wyniki te podkreślają pilną potrzebę rozwiązania tych problemów, aby zapewnić równy dostęp do zasobów edukacyjnych dla wszystkich użytkowników.

Histogram przedstawiający rozkład liczby zbadanych stron internetowych uczelni publicznych (oś Y) w zależności od liczby wykrytych błędów krytycznych (oś X).

W testach automatycznych na 52 stronach głównych nie wykryto żadnych krytycznych błędów, co stanowi 49% wszystkich badanych stron. Na 42 stronach wykryto pomiędzy 1 a 10 błędów krytycznych, na 7 stronach wykryto od 11 do 20 błędów krytycznych. Na 4 stronach odkryto ponad 20 błędów krytycznych.

W przypadku osób z niepełnosprawnościami błędy krytyczne tworzą znaczące bariery, często całkowicie uniemożliwiając korzystanie z części witryny. Na stronach edukacyjnych może to oznaczać niemożność wypełnienia aplikacji, uzyskania dostępu do zasobów akademickich lub skontaktowania się z usługami wsparcia, skutecznie wykluczając tych użytkowników z istotnych możliwości i informacji.

Dostępność w polskich uczelniach publicznych

Analiza dostępności uczelni publicznych według typu instytucji

Aby zapewnić kompleksowy obraz dostępności na polskich uniwersytetach, wszystkie 106 instytucji uwzględnionych w badaniu podzielono na odrębne grupy. Takie podejście umożliwiło nam bardziej zaawansowaną analizę, rzucając światło na trendy i wyzwania związane z dostępnością specyficzne dla każdego typu instytucji.

Uczelnie zostały podzielone na następujące kategorie:

- Uniwersytety — instytucje oferujące różne dyscypliny akademickie, w tym nauki humanistyczne, ścisłe i społeczne.
- Uczelnie techniczne — koncentrujące się na inżynierii, technologii i naukach stosowanych.
- Uczelnie medyczne — specjalizujące się w naukach o zdrowiu, edukacji medycznej i dziedzinach pokrewnych.
- Uczelnie ekonomiczne — koncentrują się na biznesie, ekonomii i zarządzaniu.
- Uczelnie rolnicze — kładące nacisk na rolnictwo, nauki o środowisku i rozwój obszarów wiejskich.
- Akademie wychowania fizycznego — poświęcone naukom sportowym i wychowaniu fizycznemu.
- Inne instytucje — kategoria obejmująca różne instytucje, takie jak uniwersytety pedagogiczne, uniwersytety artystyczne, uniwersytety teologiczne, uczelnie zawodowe i inne wyspecjalizowane szkoły.

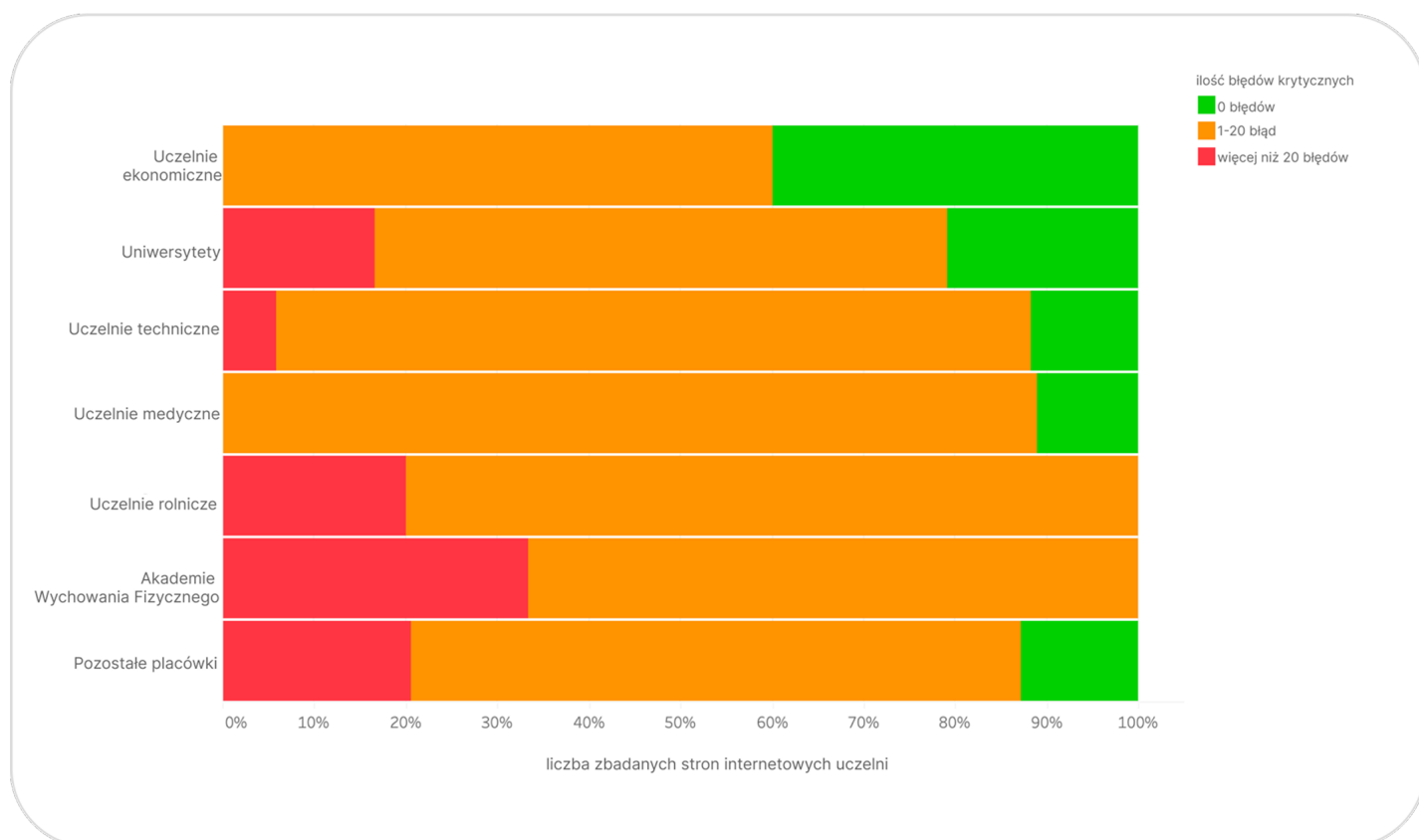

Dostępność w polskich uczelniach publicznych

Błędy poważne według typu instytucji

W testach automatycznych najgorzej wypadły akademie wychowania fizycznego, gdzie mediana błędów poważnych związana z dostępnością wynosi **18.5**. **1/3 stron akademii wychowania fizycznego posiada więcej niż 20 poważnych błędów.**

Najbardziej dostępne dla wszystkich użytkowników są strony uczelni ekonomicznych (**mediana błędów poważnych=1 i mediana błędów krytycznych=1**) oraz strony uniwersytetów (błędy krytyczne: mediana=1, błędy poważne: mediana=4). Na 2/3 stron uczelni ekonomicznych nie wykryto żadnych poważnych błędów.

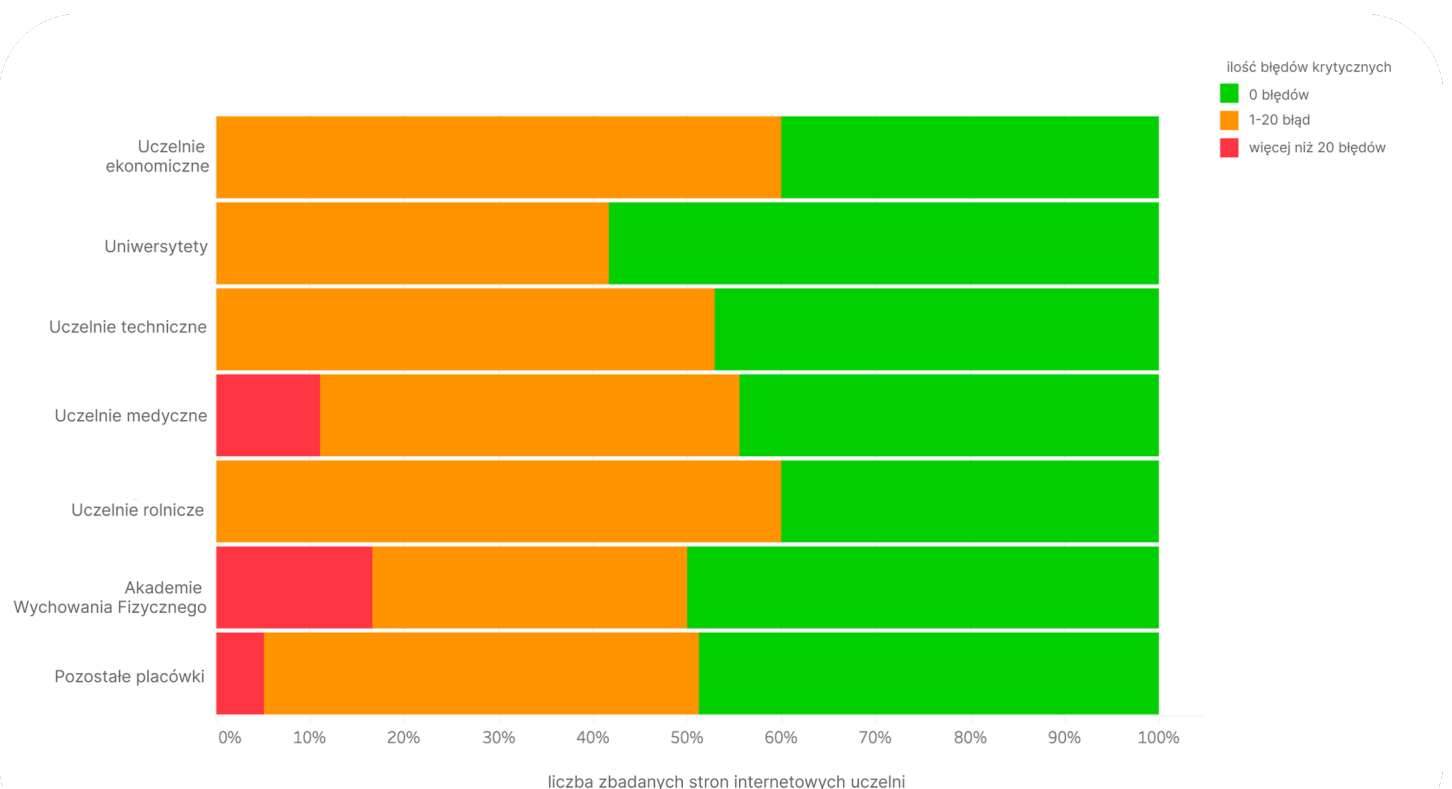
Poziomy wykres słupkowy (skumulowany) przedstawia odsetek błędów poważnych na stronach internetowych różnych typów uczelni publicznych. Wartości są przedstawione w skali 100%.

Dostępność w polskich uczelniach publicznych

Błędy krytyczne według typu instytucji

Pod względem błędów krytycznych, czyli tych, które mogą uniemożliwić poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami po stronie, najlepiej wypadają uniwersytety. Na 59% stron nie wykryto ani jednego błędu krytycznego. Na pozostałych stronach wykryto nie więcej niż 16 błędów krytycznych. Uczelnie rolnicze wykazują najmniejszy odsetek stron, na których nie znaleziono żadnych błędów krytycznych: 40%.

Poziomy wykres słupkowy (skumulowany) przedstawia odsetek błędów poważnych na stronach krytycznych różnych typów uczelni publicznych. Wartości są przedstawione w skali 100%.

Dostępność w polskich uczelniach publicznych

Najwięcej trudności w poruszaniu się po stronach głównych uniwersytetów mogą mieć studenci, którzy chcą zapoznać się z ofertą Akademii Wychowania Fizycznego. Na każdej stronie Akademii Wychowania Fizycznego wykryto poważne błędy związane z dostępnością, tylko na połowie stron nie wykryto żadnych krytycznych błędów, a 17% stron posiada więcej niż 20 błędów krytycznych.

Jest to szczególnie niepokojące, biorąc pod uwagę charakter programów oferowanych przez te szkoły, takich jak fizjoterapia, turystyka i rekreacja oraz dietetyka — dziedziny, które często są szczególnie interesujące dla osób z niepełnosprawnościami, ponieważ dyscypliny te są ściśle związane ze zdrowiem, dobrym samopoczuciem i praktykami integracyjnymi. Istotne jest, aby instytucje te zapewniały dostępne środowiska cyfrowe, aby odzwierciedlić ich zaangażowanie w integrację i zapewnić przyszłym studentom, niezależnie od ich umiejętności, łatwy dostęp do informacji o ofercie akademickiej, procesach aplikacyjnych i zasobach kampusu.

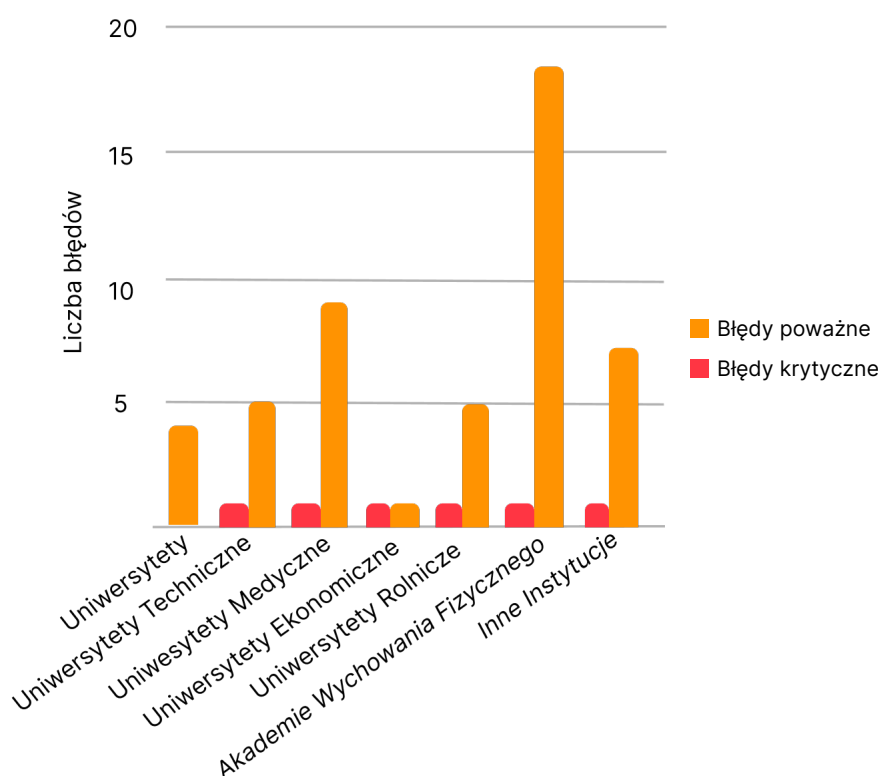

Dostępność w polskich uczelniach publicznych

Podsumowanie

Analiza stron internetowych uczelni publicznych pokazuje zróżnicowane wyniki w zależności od rodzaju instytucji. Uczelnie ekonomiczne uzyskały najlepsze wyniki w zakresie dostępności, z medianą wynoszącą tylko 1 błąd krytyczny i 1 błąd poważny, co odzwierciedla silne zaangażowanie na rzecz cyfrowej inkluzji. Uniwersytety również wypadły dobrze, z medianą wynoszącą 0 błędów krytycznych i 4 błędy poważne. W przeciwieństwie do tego, uczelnie medyczne, techniczne i rolnicze wykazały nieco wyższą liczbę błędów poważnych, z medianą w przedziale od 5 do 9. Wyniki te wskazują, że choć błędy krytyczne są na ogół niskie w uczelniach publicznych, wciąż istnieją obszary, w których użyteczność i dostępność mogą zostać poprawione.

Poprawa dostępności na tych stronach internetowych to nie tylko wymaganie prawne lub techniczne, ale także odzwierciedlenie wartości, które uczelnie promują w swoich dziedzinach naukowych. Zapewnienie inkluzji cyfrowych przestrzeni to kluczowy krok w kierunku umożliwienia wszystkim studentom realizowania swoich celów edukacyjnych i zawodowych.

Mediana rozkładu błędów krytycznych i poważnych w różnych typach uczelni publicznych w Polsce

Dostępność na stronach internetowych polskich uczelni niepublicznych

Obowiązki prawne

W Polsce uczelnie niepubliczne nie są zobowiązane do przestrzegania tych samych rygorystycznych standardów dostępności, co instytucje publiczne.

Jednakże uczelnie niepubliczne, które otrzymują publiczne finansowanie, takie jak dotacje z projektów unijnych, muszą często spełniać standardy dostępności zgodne z wytycznymi WCAG. Wymogi te, określane zazwyczaj w umowach finansujących lub regulaminach konkursów, nakładają obowiązek zapewnienia dostępnych rozwiązań cyfrowych w ramach projektów finansowanych. Dla uczelni niepublicznych oznacza to, że gdy środki publiczne są zaangażowane, przestrzeganie WCAG staje się konieczne.

Ponadto priorytetowe traktowanie dostępności jest coraz częściej postrzegane jako etyczne i praktyczne zobowiązanie. Uczelnie niepubliczne, które wdrażają najlepsze praktyki dostępności, wykazują przywództwo w zakresie inkluzywności i pozycjonują się jako instytucje przyszłościowe.

Dostępność na stronach internetowych polskich uczelni niepublicznych

Ogólne wyniki

W naszej analizie stron internetowych uczelni niepublicznych znaleźliśmy **5659** problemów wykrytych przy pomocy narzędzi do testów automatycznych, w tym 681 błędów krytycznych i 4996 błędów poważnych. Najgorzej oceniane strony uczelni osiągnęły 206 automatycznie wykrytych problemów, co wskazuje na istotne niedociągnięcia w zakresie zgodności z WCAG. Najczęściej występujące poważne problemy to zbyt niski kontrast między kolorami tła i tekstu, który nie spełnia minimalnych wymagań kontrastu WCAG 2.1 AA, oraz brak wystarczająco wyraźnego tekstu w linkach.

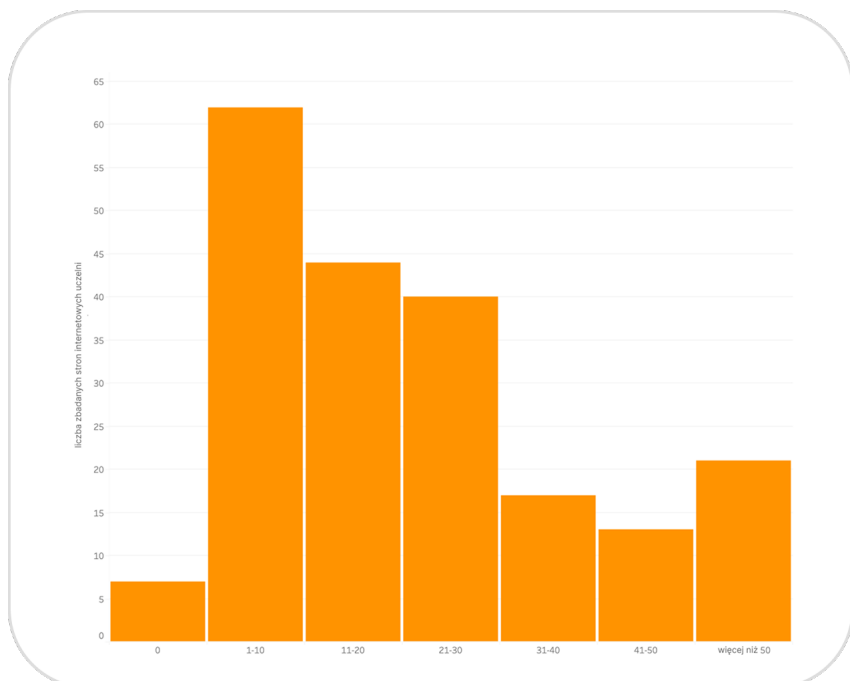
Współczynnik kontrastu jest kluczowy dla zapewnienia łatwej czytelności tekstu i elementów wizualnych, szczególnie dla użytkowników z zaburzeniami wzroku. Zwiększa to ogólną dostępność i poprawia doświadczenie użytkownika, sprawiając, że treści są jasne i czytelne dla wszystkich.

21 uczelni ma więcej niż 50 poważnych błędów dostępności. Strony internetowe czterech uczelni, które miały ponad 100 poważnych problemów, zawierały odpowiednio 206, 167, 136 i 106 błędów. Średnio każda strona zawierała 3,3 błędów krytycznych oraz 24,5 błędów poważnych.

Wyniki wskazują, że większość stron internetowych uczelni niepublicznych nie jest przystosowana dla osób z niepełnosprawnościami.

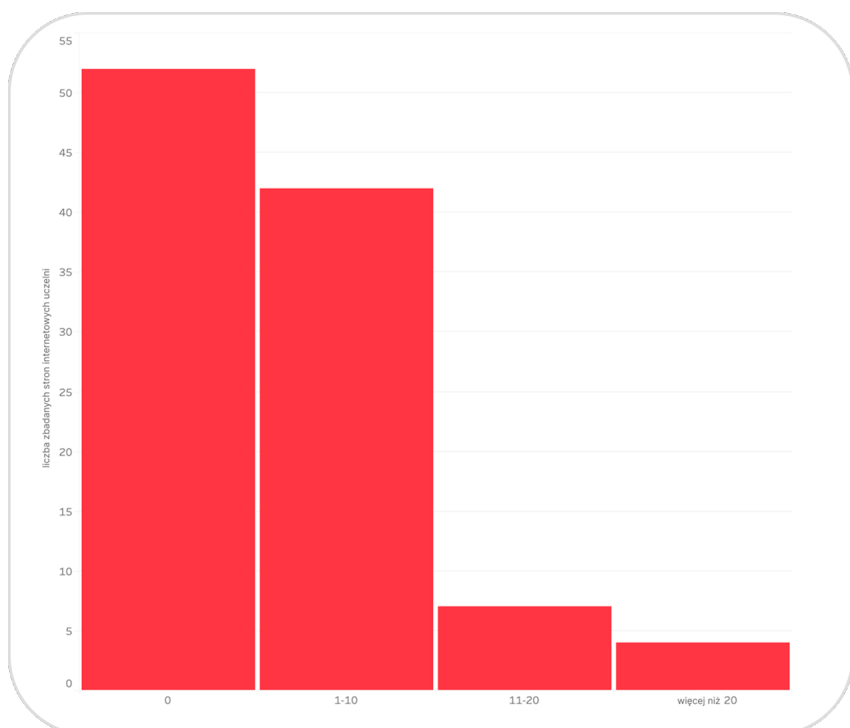

Dostępność na stronach internetowych polskich uczelni niepublicznych

Tylko na **7 z 204** stron internetowych testy nie wykryły poważnych błędów. To stanowi **3%** przebadanych stron internetowych.

Histogram przedstawiający rozkład liczby zbadanych stron internetowych uczelni prywatnych (oś Y) w zależności od liczby wykrytych błędów zidentyfikowanych jako poważne (oś X).

62% stron internetowych zawiera błędy krytyczne dostępności.

Histogram przedstawiający rozkład liczby zbadanych stron internetowych uczelni prywatnych (oś Y) w zależności od liczby wykrytych błędów krytycznych (oś X).

Dostępność na stronach internetowych polskich uczelni niepublicznych

Analiza dostępności uczelni publicznych według typu instytucji

Aby zapewnić szczegółowy i porównawczy obraz dostępności na uczelniach niepublicznych w Polsce, w badaniu skategoryzowano te instytucje przy użyciu tych samych ram, które zastosowano do uczelni publicznych. Pozwala to na zaawansowaną analizę, podkreślając trendy dostępności i wyzwania specyficzne dla każdego typu instytucji niepublicznej. Korzystając z tego samego systemu klasyfikacji, możemy bezpośrednio porównać wyniki uczelni publicznych i niepublicznych w ramach podobnych kategorii.

Uczelnie zostały podzielone na następujące kategorie:

- Uniwersytety — instytucje oferujące różne dyscypliny akademickie, w tym nauki humanistyczne, ścisłe i społeczne.
- Uczelnie techniczne — koncentrujące się na inżynierii, technologii i naukach stosowanych.
- Uczelnie medyczne — specjalizujące się w naukach o zdrowiu, edukacji medycznej i dziedzinach pokrewnych.
- Uczelnie ekonomiczne — koncentrują się na biznesie, ekonomii i zarządzaniu.
- Uczelnie rolnicze — kładące nacisk na rolnictwo, nauki o środowisku i rozwój obszarów wiejskich.
- Akademie wychowania fizycznego — poświęcone naukom sportowy i wychowaniu fizycznemu.
- Inne instytucje — kategoria obejmująca różne instytucje, takie jak uniwersytety pedagogiczne, uniwersytety artystyczne, uniwersytety teologiczne, uczelnie zawodowe i inne wyspecjalizowane szkoły.

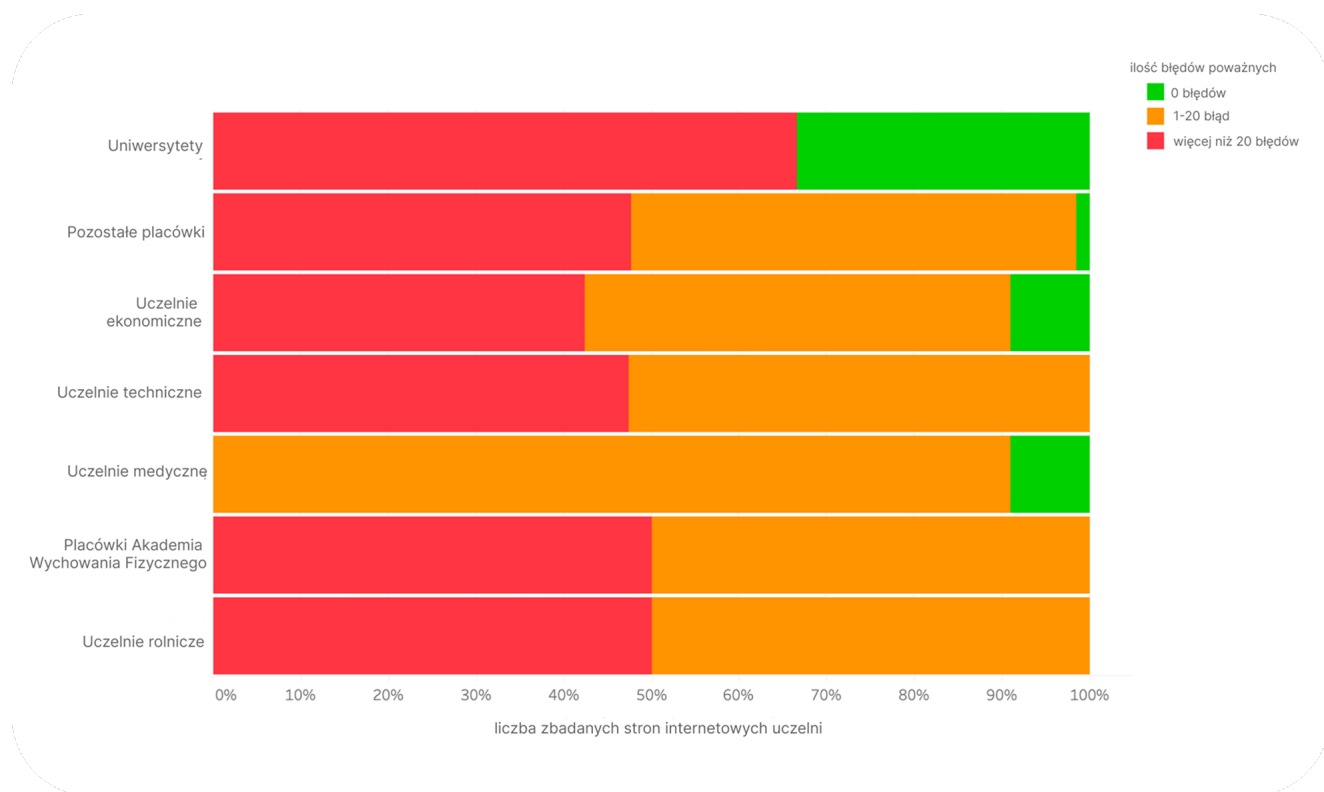

Dostępność na stronach internetowych polskich uczelni niepublicznych

Błędy poważne według typu instytucji

W testach automatycznych stron internetowych uczelni prywatnych najgorzej wypadają akademie wychowania fizycznego oraz uniwersytety. Ich mediana poważnych błędów związana z dostępnością wynosi 27. Źle prezentują się również uczelnie rolnicze, w przypadku których mediana błędów wynosi 26.

W grupie uczelni prywatnych najbardziej dostępne są strony uczelni medycznych, których mediana błędów poważnych wynosi 11, a błędów krytycznych 1. Wyniki, które uzyskują prywatne uczelnie medyczne są jednak gorsze niż wyniki stron publicznych uczelni medycznych. Podobnie jak w przypadku uczelni publicznych, jednymi z najmniej dostępnych są strony akademii wychowania fizycznego, których mediana poważnych błędów wynosi 27.

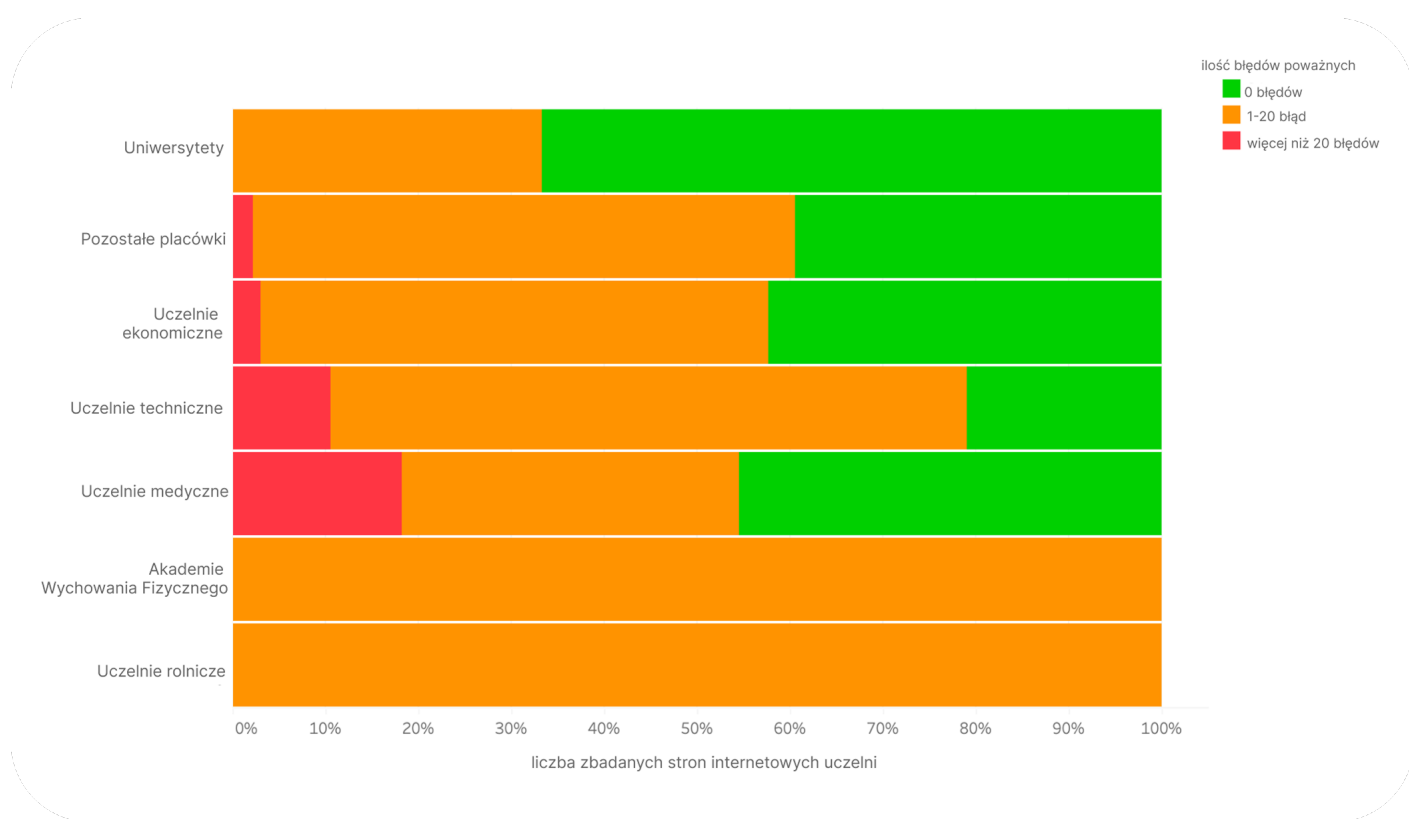
Poziomy wykres słupkowy (skumulowany) przedstawia odsetek błędów poważnych na stronach internetowych różnych typów uczelni prywatnych. Wartości są przedstawione w skali 100%.

Dostępność na stronach internetowych polskich uczelni niepublicznych

Błędy krytyczne według typu instytucji

Błędy krytyczne, to takie, które mogą uniemożliwić osobom z niepełnosprawnościami poruszanie się po stronie internetowej: Pod względem ich braku najlepiej prezentują się uniwersytety niepubliczne, czyli instytucje oferujące szeroki zakres dyscyplin akademickich, w tym nauki humanistyczne, ścisłe i społeczne. 66% procent z nich nie posiada żadnych błędów krytycznych. Natomiast źle prezentują się uniwersytety wychowania fizycznego oraz uczelnie rolnicze.

Poziomy wykres słupkowy (skumulowany) przedstawia odsetek błędów krytycznych na stronach internetowych różnych typów uczelni prywatnych. Wartości są przedstawione w skali 100%.

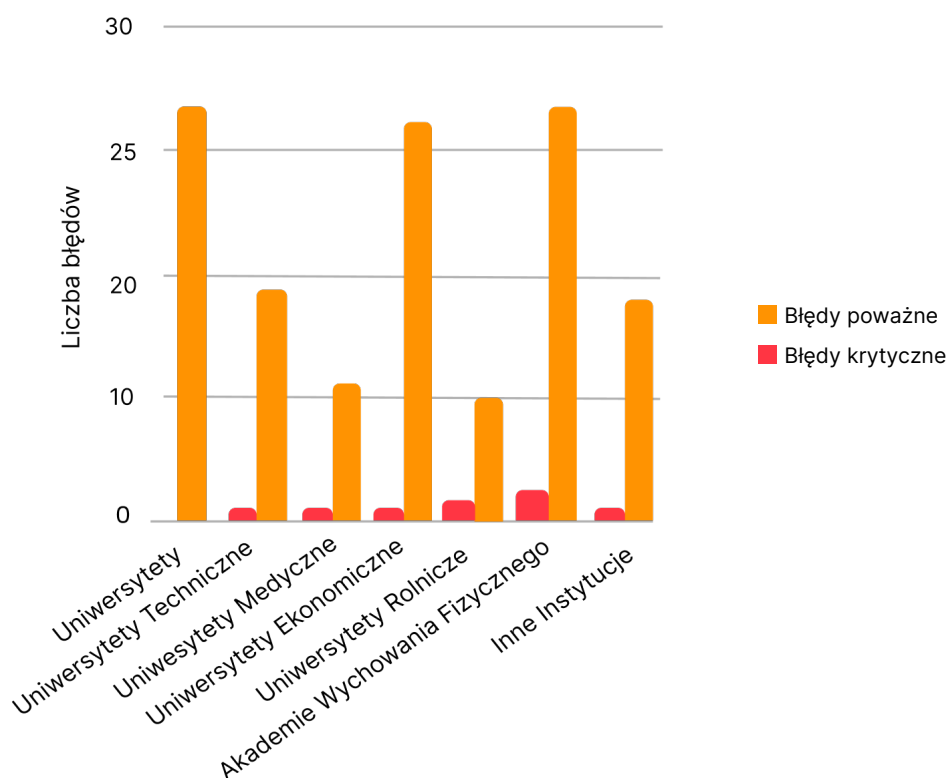

Dostępność na stronach internetowych polskich uczelni niepublicznych

Podsumowanie

Analiza stron internetowych uczelni niepublicznych ujawnia znaczne rozbieżności w zakresie dostępności w różnych typach instytucji. Uczelnie medyczne osiągnęły najlepsze wyniki dostępności wśród uczelni niepublicznych, z medianą wynoszącą tylko 1 błąd krytyczny i 11 błędów poważnych. Uniwersytety oraz uczelnie rolnicze wykazały wyższą liczbę błędów poważnych, z medianą wynoszącą odpowiednio 27 i 26. Choć mediana błędów krytycznych była stosunkowo niska (0 dla uczelni ogólnych i 2 dla rolniczych), powszechność problemów poważnych wskazuje na istotne wyzwania związane z dostępnością.

Dostępność pozostaje kluczową kwestią dla uczelni niepublicznych, ponieważ ich strony internetowe są często pierwszym punktem kontaktu dla potencjalnych studentów, w tym osób z niepełnosprawnościami. Podobnie jak uczelnie publiczne, uczelnie niepubliczne muszą traktować dostępność jako integralną część swojej strategii cyfrowej, aby stworzyć bardziej inkluzywne i sprawiedliwe środowisko edukacyjne.

Mediana rozkładu błędów krytycznych i poważnych w różnych typach uczelni niepublicznych w Polsce

Typowe błędy WCAG i ich wpływ na użytkowników

Kontrast strony

Zapewnienie odpowiedniego kontrastu na stronie internetowej jest kluczowe dla czytelności i dostępności, szczególnie dla użytkowników z problemami ze wzrokiem, daltonizmem lub słabym widzeniem. Odpowiedni kontrast między tekstem a tłem sprawia, że treść jest czytelna, zmniejsza zmęczenie oczu i ułatwia użytkownikom orientację w różnych sekcjach strony.

Zgodnie z wytycznymi WCAG 2.1 Level AA, tekst powinien mieć współczynnik kontrastu co najmniej 4.5:1 w stosunku do tła. Dla większego tekstu (określanego jako czcionka 18 punktów lub 14 punktów pogrubionych) wymagany współczynnik kontrastu wynosi 3:1. Przestrzeganie tych wytycznych pomaga zapewnić dostępność treści dla szerszego kręgu użytkowników, spełniając podstawowe standardy czytelności i tworząc inkluzywne doświadczenie.

W ciągu ponad 20 lat mojej pracy jako designer, rola ta uległa radykalnej zmianie. Kiedyś nasza praca skupiała się na estetyce - zabawie typografią, obrazami i efektami wizualnymi. **Wraz z rosnącym naciskiem na dostępność, odpowiedzialność designera uległa zmianie** - empatia odgrywa kluczową rolę w naszych projektach, ponieważ naszym zadaniem jest teraz zapewnienie, że wszyscy użytkownicy, w tym osoby niepełnosprawne, mogą skutecznie wchodzić w interakcje z produktami cyfrowymi. **Zgodnie ze standardami WCAG tworzymy teraz projekty, które są nie tylko atrakcyjne wizualnie, ale, co ważniejsze, integracyjne, zapewniając lepsze wrażenia dla wszystkich.**

Wojtek Adryńczyk
Lead UI Designer w Extrahut

Typowe błędy WCAG i ich wpływ na użytkowników

Brak opisów alternatywnych

Opisy alternatywne, czyli „alt text”, są kluczowe dla zapewnienia dostępności obrazów użytkownikom, którzy korzystają z czytników ekranu, takim jak osoby niewidome lub słabowidzące. Opis alt text dostarcza tekstowy opis obrazu, który jest odczytywany przez czytniki ekranu, umożliwiając użytkownikom zrozumienie treści i celu obrazu w kontekście strony.

Zgodnie z wytycznymi WCAG 2.1 wszystkie informacyjne obrazy powinny zawierać sensowne opisy alt. Brak opisów alt powoduje, że użytkownicy niewidomi lub słabowidzący tracą dostęp do istotnych informacji wizualnych. Dodatkowo brak opisu alt może utrudnić zrozumienie treści, a całkowity jego brak sprawi, że czytnik ekranu odczyta ścieżkę pliku zamiast opisu obrazu. Jest to szczególnie problematyczne, gdy obrazy przekazują istotne informacje, takie jak wykresy, przyciski lub grafiki instruktażowe, gdzie brak tekstu alternatywnego stwarza bariery w zrozumieniu.

WCAG i techniczne SEO mają wspólny cel, jakim jest tworzenie intuicyjnych, dobrze zoptymalizowanych stron internetowych, które są przejrzyste i łatwe w nawigacji. **Dostosowanie witryny do WCAG nie tylko poprawia dostępność, ale także poprawia SXO** (Search Experience Optimization), czyniąc ją bardziej przyjazną dla wszystkich, w tym osób niepełnosprawnych. Dobrze zorganizowana treść, logiczna nawigacja i wysoka wydajność **przyczyniają się do lepszego doświadczenia użytkownika (UX)** i **bardziej wydajnej strony** dla klienta.

Dla uniwersytetów oznacza to nie tylko zgodność z wytycznymi, ale także budowanie pozytywnej reputacji i zwiększanie zaangażowania użytkowników.

Joanna Jelenik
SEO Manager w Insightland

Typowe błędy WCAG i ich wpływ na użytkowników

Błędy w nawigacji klawiaturowej

Nawigacja klawiaturowa to podstawowy aspekt dostępności sieciowej, umożliwiający użytkownikom poruszanie się po stronie internetowej za pomocą samej klawiatury. Zwykle odbywa się to za pomocą klawisza Tab, który umożliwia przechodzenie między interaktywnymi elementami, Klawisz Enter służy do aktywacji linków i przycisków, natomiast Spacja przewija stronę w dół oraz aktywuje elementy typu przycisk, jeśli mają fokus.

Gdy nawigacja klawiaturowa nie jest poprawnie zaimplementowana, często pomija ważne przyciski lub elementy interaktywne, przez co niektóre części strony stają się niedostępne dla użytkowników poruszających się wyłącznie za pomocą klawiatury. Brak lub błędna konfiguracja skupiania klawiatury na istotnych funkcjach – takich jak menu nawigacyjne, formularze czy przyciski CTA – może stworzyć poważne bariery. Na przykład, jeśli przycisk “Wyślij” w formularzu jest niedostępny za pomocą klawiatury, użytkownicy nie będą mogli go wysłać, co prowadzi do frustracji i złego doświadczenia użytkownika.

Równie istotna jest logiczna kolejność elementów nawigacyjnych. Użytkownik powinien móc przemieszczać się po stronie w sposób uporządkowany i przewidywalny, zamiast przeskakiwać chaotycznie między sekcjami. Spójna struktura nawigacji jest kluczowa. Umożliwia płynne przechodzenie przez menu, linki i interaktywne komponenty strony.

Wdrażanie dostępności: Kompleksowy proces

Osiągnięcie w pełni dostępnej strony internetowej nie jest jednorazowym wysiłkiem, ale ciągłym procesem, który wymaga połączenia standardów technicznych, testowania i iteracyjnego ulepszania. Oto ustrukturyzowane podejście do tworzenia dostępnej strony internetowej:

-
- 1 WCAG (Web Content Accessibility Guidelines)
 - 2 Testy Automatyczne
 - 3 Testy Manualne
 - 4 Testy z użyciem narzędzi asystujących
 - 5 Testy z udziałem użytkowników
 - 6 Poprawa kodu, treści, UX/UI

Wdrażanie dostępności: Kompleksowy proces

1 Zgodność z WCAG

Podstawą dostępności stron internetowych jest dostosowanie ich do wytycznych WCAG. Zrozumienie standardów WCAG i ich kryteriów sukcesu jest niezbędne, ponieważ pozwala programistom i projektantom skutecznie i konsekwentnie wdrażać dostępność. Znajomość tych kryteriów pomaga zespołom podejmować świadome decyzje, które wspierają integracyjne doświadczenie użytkownika od samego początku.

2 Zautomatyzowane testowanie

Zautomatyzowane testy oferują szybką, wstępną analizę kwestii dostępności, zapewniając cenny wgląd w potencjalne bariery. Testy te są niezbędne do szybkiej identyfikacji typowych problemów i dają szeroki przegląd stanu dostępności strony internetowej. Nasz raport wykorzystuje testy automatyczne jako wstępny etap audytu dostępności.

3 Testowanie ręczne

Podczas gdy testy automatyczne są wydajne, testowanie ręczne jest niezbędne do weryfikacji wyników i wychwycenia problemów, które zautomatyzowane narzędzia mogą przeoczyć. Ręczny przegląd pozwala na dokładniejsze zbadanie użyteczności strony internetowej, zapewniając, że kluczowe funkcje i treści są dostępne w rzeczywistych scenariuszach.

Wdrażanie dostępności: Kompleksowy proces

4 Testowanie za pomocą narzędzi wspomagających

Testowanie witryny za pomocą technologii wspomagających, takich jak czytniki ekranu czy nawigacja klawiaturą, pozwala sprawdzić, czy strona jest rzeczywiście funkcjonalna dla osób, które z nich korzystają. Testy te pomagają zrozumieć, jak strona działa w praktyce, pomagając wykryć i wprowadzić niezbędne poprawki, aby była w pełni kompatybilna z oprogramowaniem asystującym.

5 Testowanie z udziałem osób z niepełnosprawnościami

Zaangażowanie osób z niepełnosprawnościami w proces testowania zapewnia bezcenne informacje zwrotne. Użytkownicy ci wnoszą dogłębne doświadczenie, które ujawnia, jak dostępna jest strona, oferując spostrzeżenia, które mogą zapewnić tylko prawdziwi użytkownicy. Ich doświadczenia i perspektywy są kluczowe dla udoskonalenia dostępności.

6 Poprawa kodu, treści i UX/UI

Po zidentyfikowaniu problemów ostatnim krokiem jest zajęcie się nimi poprzez aktualizację kodu strony, dopracowanie treści i dostosowanie projektu UX/UI w celu zwiększenia użyteczności. Każda korekta przyczynia się do bardziej dostępnego, przyjaznego dla użytkownika doświadczenia, doprowadzając witrynę do pełnej inkluzywności.

Wdrażanie dostępności: Kompleksowy proces

Podsumowanie

Im więcej danych zbierzemy podczas tych faz testowania, tym bardziej dopracowana i dostępna stanie się strona internetowa. Ostatecznie to użytkownicy określają, czy witryna jest dostępna, ponieważ ich opinie są niezbędne do stworzenia prawdziwie dostępnego doświadczenia cyfrowego.

Osiągnięcie zgodności z WCAG i prawdziwej inkluzywności wymaga połączenia zautomatyzowanych narzędzi, ręcznych kontroli i bezpośrednich informacji zwrotnych od użytkowników z niepełnosprawnościami. Rozumiejąc ograniczenia sztucznej inteligencji, organizacje mogą uniknąć pułapek związanych z nadmierną zależnością i skupić się na budowaniu prawdziwie dostępnych doświadczeń cyfrowych.

Automatyczne narzędzia do testowania dostępności to niezwykle przydatne rozwiązania, które pozwalają szybko wychwycić podstawowe problemy i znacząco przyspieszają proces audytu. Jednak **nie są w stanie zastąpić testów manualnych**, ponieważ **wykrywają jedynie 30-50% błędów**. Oznacza to, że bez dodatkowej analizy nie mamy pełnego obrazu dostępności danej strony. Testy automatyczne mogą generować fałszywie pozytywne lub fałszywie negatywne wyniki, dlatego zawsze warto podejść do oceny krytycznie i zweryfikować zgłoszone błędy. **Najlepsze podejście to połączenie testów automatycznych, manualnych oraz testowania z udziałem użytkowników z niepełnosprawnościami.**

Karolina Ścisłowicz
Testerka w Ambiscale

WCAG a możliwości AI

Technologie AI mogą usprawnić niektóre zadania związane z dostępnością, szybko identyfikując i naprawiając typowe problemy. Chociaż sztuczna inteligencja może być pomocnym asystentem, nie jest to kompletne rozwiązanie zapewniające zgodność ze standardami WCAG.

Brak zrozumienia kontekstu

Narzędziom sztucznej inteligencji często brakuje szczegółowego zrozumienia potrzebnego do pełnej zgodności z wytycznymi WCAG. Na przykład automatycznie generowany tekst alternatywny może pomijać specyficzny kontekst lub znaczenie obrazu, prowadząc do nieistotnych lub wprowadzających w błąd opisów. Zapewnienie znaczącego tekstu alternatywnego wymaga ludzkiego dotyku, aby uchwycić prawdziwą intencję treści.

Automatyczne testowanie to dopiero początek

Chociaż narzędzia do sprawdzania dostępności oparte na sztucznej inteligencji mogą szybko przeskanować witrynę w poszukiwaniu błędów, mogą one nie wykryć wszystkich problemów, zwłaszcza tych związanych z doświadczeniem użytkownika lub elementami interaktywnymi. Na przykład, sztuczna inteligencja może przeoczyć problemy z nawigacją za pomocą klawiatury lub technicznie poprawną treść, która nadal jest myląca dla użytkowników z zaburzeniami poznawczymi.

To ważna wiadomość w kontekście niniejszego raportu. Nasze zautomatyzowane testy są wstępem do dalszych testów manualnych, które uniwersytety powinny przeprowadzać. Sztuczna inteligencja z pewnością może pomóc w procesie tworzenia dostępnej strony internetowej, ale powinna być postrzegana jako narzędzie uzupełniające, a nie kompletne rozwiązanie.

WCAG a możliwości AI

Pomimo rozwoju sztucznej inteligencji nie wyobrażam sobie momentu, w którym będzie ona w stanie korzystać ze stron internetowych w taki sam sposób jak osoby z niepełnosprawnościami. Sztuczna inteligencja nie jest w stanie w pełni zrozumieć, w jaki sposób osoby z niepełnosprawnościami wchodzą w interakcję z treściami, ani nie może zastąpić wniosków z testów manualnych przeprowadzonych przez użytkowników. **Dostępność wymaga empatii, testowania i iteracji — czegoś, czego sama sztuczna inteligencja nie może zapewnić.**

Piotr Mońka

Tech Lead w Ambiscale

Wnioski

Kluczowe spostrzeżenia pokazują, że połowa stron internetowych uczelni publicznych (50%) i prawie dwie trzecie stron internetowych uczelni niepublicznych (62%) zawiera krytyczne błędy dostępności, utrudniające dostęp do podstawowych informacji i usług. Co niepokojące, tylko 6% wszystkich stron internetowych uniwersytetów było wolnych od krytycznych i poważnych błędów, co wskazuje na powszechne bariery dla cyfrowej integracji. Na wszystkich stronach internetowych uczelni zidentyfikowano łącznie 1 017 błędów krytycznych. Liczby te podkreślają pilną potrzebę systemowej poprawy w całym sektorze szkolnictwa wyższego.

Analiza ujawniła również rozbieżności w zakresie dostępności na różnych typach uniwersytetów. Wśród instytucji publicznych, uniwersytety ekonomiczne i uniwersytety ogólne wypadły najlepiej, podczas gdy instytucje wychowania fizycznego konsekwentnie osiągały najgorsze wyniki. Podobną tendencję zaobserwowano wśród uczelni niepublicznych, gdzie instytucje medyczne przodowały pod względem dostępności, a prywatne szkoły wychowania fizycznego pozostawały w tyle.

Dostępność jest czymś więcej niż wymogiem prawnym; jest odzwierciedleniem zaangażowania instytucji w integrację i równe szanse. Dla wielu studentów dostępność ma kluczowe znaczenie — nie tylko dlatego, że jest zgodna z ich indywidualnymi potrzebami, ale także dlatego, że usuwa bariery w dostępie do szkolnictwa wyższego. Co więcej, dyscypliny takie jak fizjoterapia, rekreacja i nauki medyczne, często będące interesującymi dla osób z niepełnosprawnościami, powinny zapewnić, że ich środowiska cyfrowe są w pełni dostępne, aby odzwierciedlić ich podstawowe wartości opieki i integracji.

Wnioski

Poprawa dostępności cyfrowej nie jest jednorazowym zadaniem, ale ciągłym procesem obejmującym zgodność z WCAG, zautomatyzowane i ręczne testowanie, informacje zwrotne od użytkowników z niepełnosprawnościami oraz ciągłe doskonalenie kodu, treści i projektu strony internetowej. Uczelnie muszą postrzegać dostępność jako strategiczny priorytet, zapewniając, że ich cyfrowa obecność odzwierciedla ich misję edukacyjną i wartości.

W dzisiejszym cyfrowym krajobrazie, w którym platformy internetowe są często pierwszym punktem kontaktu między uniwersytetami a potencjalnymi studentami, dostępność nie jest opcjonalna — jest niezbędna. Strona internetowa uczelni jest bramą do edukacji, zasobów i możliwości i musi być przyjazna dla wszystkich użytkowników. Nadając priorytet dostępności, uniwersytety nie tylko przestrzegają norm prawnych, ale także pozycjonują się jako liderzy w zakresie integracji, zapewniając, że ich obecność cyfrowa odzwierciedla przyszłościowe wartości nowoczesnej instytucji akademickiej. Inwestowanie w dostępne rozwiązania cyfrowe to inwestowanie w przyszłość, w której edukacja jest dostępna dla wszystkich.

Od autorów

“Dziękujemy wszystkim, którzy poświęcili czas na przeczytanie tego raportu. Zainteresowanie dostępnością i inkluzywnością świadczy o wspólnym zaangażowaniu w tworzenie bardziej sprawiedliwego środowiska cyfrowego dla wszystkich.

Dostępność nie jest tylko wymogiem technicznym - jest istotnym elementem inkluzywności, umożliwiającym każdej osobie pełne uczestnictwo w edukacji i społeczeństwie. Zapoznając się z ustaleniami zawartymi w niniejszym raporcie, przyczyniasz się do wzrostu świadomości wyzwań i możliwości w zakresie poprawy dostępności cyfrowej w szkolnictwie wyższym.

Niniejszy raport opiera się na zautomatyzowanych testach dostępności, które stanowią cenny punkt wyjścia do identyfikacji potencjalnych problemów. Testowanie dostępności jest jednak procesem ciągłym, który wymaga ręcznego testowania (również przez osoby z niepełnosprawnościami), opinii użytkowników i regularnych aktualizacji w celu zapewnienia długoterminowej zgodności i użyteczności. Ponieważ strony internetowe stale ewoluują poprzez aktualizacje i nowe treści, zachęcamy wszystkie uniwersytety do przeprowadzania regularnych audytów dostępności w celu utrzymania wysokiego standardu inkluzywności.

Mamy nadzieję, że niniejszy raport zainspiruje znaczące rozmowy i działania w kierunku uczynienia stron internetowych uczelni wyższych w Polsce bardziej dostępnymi i przyjaznymi dla użytkownika. Dziękujemy za zaangażowanie we wspieranie cyfrowego krajobrazu, w którym nikt nie pozostaje w tyle.”

Autorzy:

Magdalena Ślęzak, Tadeusz Rolski, Piotr Kowalczyk, Karolina Ścisłowicz, Martina Bembnista, Krzysztof Surowiecki, Valeriia Bila, Emilia Ryszawy

Dziękujemy!

Dziękujemy za poświęcony czas na zapoznanie się z tym raportem. Mamy nadzieję, że przedstawione spostrzeżenia okazały się wartościowe i skłaniające do refleksji. Jeśli macie pytania, potrzebujecie dodatkowych wyjaśnień dotyczących któregoś z ustaleń lub chcielibyście omówić możliwe rozwiązania, skontaktujcie się z nami.

Kontakt

Strona internetowa:

ambiscale.com

Email:

contact@ambiscale.com

Adres:

ul. Świętego Mikołaja 7, 50-125 Wrocław, Poland

Nasze profile:

[LinkedIn](#) [Clutch](#)